

ROMEO A JULIE

William Shakespeare

AUTOR - WILLIAM SHAKESPEARE (1564-1616)

Národnost:	Anglický dramatik, básník, herec – klíčová postava evropského dramatu
Původ:	Narozen ve Stratfordu nad Avonou, otec rukavičkář a radní, matka dcera velkostatkáře
Kariéra:	Gymnázium, svatba s Anne Hathawayovou (3 děti), odchod do Londýna, člen Král. div. společnosti
Divadlo Globe:	Spolumajitel. Diváci stáli okolo pódia, ženské role hráli muži. 1613 vyhořelo
Smrt:	1616 ve Stratfordu. Spory o autorství dodnes (Bacon? královna Alžběta?)
Rozsah:	39 her, 154 sonetů, 2 epické básně. Náměty z kronik, antiky, lidové slovesnosti

3 období tvorby:

Období	Roky	Charakteristika a díla
1.	1592-1600	Optimismus, komedie, hist. hry. Sen noci svatojánské, Zkrocení zlé ženy, Romeo a Julie
2.	1600-1608	Pesimismus, tragédie. Hamlet, Othello, Macbeth, Král Lear
3.	1608-1616	Smíření, romance. Bouře, Zimní pohádka

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O DÍLE

Lit. druh:	Drama
Lit. žánr:	Tragédie (divadelní hra s vážným obsahem a smutným koncem)
Téma:	Tragická láska dvou mladých lidí ze znepřátelených rodin
Časoprostor:	Verona a Mantova (Itálie), 14.-15. století, děj trvá 5 dní
Napsáno:	Kolem 1595-1596 (1. období tvorby)

KOMPOZICE A JAZYK

Kompozice:	Tragédie o 5 dějstvích s prologem (chór)
Postup:	Chronologický, rychlý spád – celý děj během 5 dní
Forma:	Shakespearovské drama – porušuje antickou jednotu tří (místo, čas, děj)
Promluvy:	Dialog, monolog (balkónové scény), chór v prologu

- Blankvers – nerýmovaný 5stopý jambický verš (základ shakespearovského dramatu)
- Poezie se střídá s prózou (vedlejší/komické postavy mluví prázdnou)
- Kontrasty: láska/nenávist, světlo/tma, život/smrt, mládí/stáří
- Metafore, hyperboly – poetický jazyk; slovní hříčky, ironie (Mercutio, chůva)
- Překladatel do češtiny: J. V. Sládek

TIP: Vysvětli, co je blankvers (5stopý jamb) a ukáž na příkladu z výňatku. Zmiň kontrasty – je jich plný celý text.

POSTAVY

Romeo	Mladý Montek – impulzivní, vášnivý, romantický. Nejprve zamilován do Rosalindy, pak se bezhlavě zamiluje do Julie. Renesanční člověk – řídí se city, ne společností.
Julie	Dcera Kapuleta, teprve 13 let. Odvážná, věrná. Vzpírá se otci i konvencím. Z poslušného dítěte se vyvíjí v ženu schopnou obětovat vše pro lásku.
Otec Lorenzo	Františkánský mnich, Romeův důvěrník. Tajně oddá milence – doufá, že sňatek ukončí spor. Vymyslí plán s uspávacím lektvarem.
Mercutio	Romeův přítel, vtipný, drzé. Zabit Tybaltem = bod zvratu. Mor na oba vaše rody!
Postava	Popis
Tybalt	Juliín bratranc, agresivní. Zabíjí Mercutia, Romeo ho zabije
Chůva	Juliina důvěrnice, komická postava, pomáhá s tajným sňatkem
Paris	Nápadník Julie vybraný rodiči. Romeo ho zabije u hrobky
Benvolio	Romeův bratranc, smířlivý, snaží se zabránit konfliktu
Kapulet	Juliín otec, autoritativní, nutí Julii ke sňatku s Paridem

DĚJ

Prolog a expozice	Chór: dva znepátele rody ve Veroně – Montekové a Kapuletové. Potyka sluhy na ulici. Kníže Eskalus pohrozí oběma rodům trestem smrti. Romeo je zamilován do Rosalindy, která ho odmítá.
Ples u Kapuletů	Romeo s pátelí (Mercutio, Benvolio) v maskách na plese. Spatí Julii – láska na první pohled. Tybalt Romea pozná, Kapulet ho zarazí. Romeo a Julie se polibí, až pak zjistí, že jsou z nepřátelských rodin.
Balkón a sňatek	Romeo pod balkónem slyší Julii vyznávající lásku. Slíbí si věrnost. Druh den je otec Lorenzo tajně oddá – doufá, že sňatek ukončí rodový spor.
Bod zvratu	Tybalt vyzve Romeo. Romeo odmítá (je švagr), Mercutio přijme za něj. Tybalt zabíjí Mercutia (Mor na oba vaše rody!). Romeo v zuřivosti zabije Tybalta. Kníže ho vyhání z Verony do Mantovy.
Plán Lorenza	Kapulet nutí Julii ke sňatku s Paridem. Lorenzo dá Julii uspávací lektvar – bude vypadat mrvá 42 hodin, Romeo si ji vyzvedne z hrobky. Zpráva pro Romeo se ale NEDORUČÍ.
Tragédie	Romeo myslí, že Julie je mrvá. Koupí jed, jede k hrobce, zabije Parida. Políbí Julii, vypije jed. Julie se probudí, uvidí mrvavého Romeoa, probodne se dýkou. Oba rody se nad těly smíří – ale za cenu dvou mladých životů.

HLAVNÍ MYŠLENKY

- Síla lásky vs. nesmyslnost rodové nenávisti – láska překonává vše, ale společnost ji ničí
- Individualita a svoboda – renesanční člověk se řídí srdcem, ne konvencemi
- Konflikt mladé generace vs. staré pořádky (rodiče, tradice, rodová čest)
- Osud a náhoda – série nešťastných náhod vede ke katastrofě
- Smíření za příliš vysokou cenu (smrt mladých)
- Kontrasty: láska/nenávist, světlo/tma, život/smrt, mládí/stáří

LITERÁRNÍ KONTEXT

- Renesance a humanismus (14.-17. století)
- Vznikla v Itálii – znovuzrození antických ideálů, důraz na člověka, ne na Boha
- Pozemský život, individualita, svoboda, nezávislost na církvi
- Shakespeare = vrchol anglické renesance

Autor	Dílo	Země
M. de Cervantes	Důmyslný rytíř Don Quijote	Španělsko
G. Boccaccio	Dekameron	Itálie
F. Petrarca	Sonety Lauře (Zpěvník)	Itálie
G. Chaucer	Canterburské povídky	Anglie

RYCHLÝ PŘEHLED

?	Odpověď
Autor	William Shakespeare (1564–1616), anglický dramatik
Žánr	Tragédie
Směr	Renesance a humanismus (přelom 16./17. stol.)
Druh	Drama (veršované i próza)
Forma	5 dějství + prolog, blankvers, chór
Kde/kdy	Verona, Mantova (Itálie), děj trvá 5 dní
Téma	Tragická láska vs. rodová nenávist
Postavy	Romeo, Julie, Mercutio, Tybalt, otec Lorenzo, chůva
Citát	Mor na oba vaše rody! (Mercutio)
Jazyk	Blankvers, kontrasty, metafore, ironie, slovní hříčky
Autoři	Cervantes, Boccaccio, Petrarca, Chaucer